

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จึงเป็นการเสนอวิธีการวิจัยประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 820 คน จากจำนวนสถานศึกษา 67 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 269 คน มีวิธีการดังนี้

2.1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane' (1973 : 727-728 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์สุภวงษ์, 2546 : 104)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้น ได้ที่ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{820}{1 + 820(0.05)^2} \\ &= \frac{820}{3.05} \\ &= 268.85 \end{aligned}$$

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน

2.2. เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละขนาดของสถานศึกษา ดัง

ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	125	41
ขนาดกลาง	402	132
ขนาดใหญ่	293	96
รวม	820	269

2.3. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาแล้วจึงสุ่มจำนวน
ครูในแต่ละขนาดของสถานศึกษาดังกล่าว โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
แบบจับฉลากไม่คืนกลับ จนครบกำหนดตามจำนวนที่ต้องการ แล้วส่งแบบสอบถามไปยัง
สถานศึกษาแต่ละแห่งตามรายชื่อที่สุ่มได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ครู เกี่ยวกับการ
บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
เขต 3 ภายใต้ขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงาน
งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ซึ่งจะครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน จำนวน 52 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 16 ข้อ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวน 14 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของLikert แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานทั้ง 4 ด้านที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดระดับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้านคือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จากตำรา เอกสาร วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดขอบข่ายการวิจัย และนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร Rovinalli และ Hambleton (1978 : 34-37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยกำหนดให้คะแนนการพิจารณาไว้ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับการบริหารงานสถานศึกษาด้านนั้น

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับการบริหารงานสถานศึกษาด้านนั้น

หรือไม่

-1 = แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับการบริหารงานสถานศึกษาด้านนั้น

ผลจากการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าข้อความทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125 – 126) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแต่ละด้านดังนี้ ค่าความเชื่อมั่นด้านการบริหารงานวิชาการเท่ากับ 0.945 ค่าความเชื่อมั่นด้านการบริหารงานงบประมาณเท่ากับ 0.922 ค่าความเชื่อมั่นด้านการบริหารงานบุคคลเท่ากับ 0.933 และค่าความเชื่อมั่นด้านการบริหารงานทั่วไปเท่ากับ 0.942

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ส่งแบบสอบถามคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ หรือเมื่อทำแบบสอบถามเสร็จ โดยส่งที่ศูนย์เครือข่ายของสถานศึกษา หรือส่งกลับผู้วิจัยโดยตรง
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าทางสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผล และหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) ของ ประคอง วรรณสูตร (2542 : 108) โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3. หาค่าทดสอบที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ

4. หาค่าการทดสอบเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1. กำหนดค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร Rovinelli และ Hambleton (1978 : 34-37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ($\alpha = Coefficient$) ของ Cronbach (1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125-126)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1. หาค่าความถี่ (Frequency)
- 2.2. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

- 2.3. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) โดยใช้สูตร Ferguson (1981 : 81 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538 : 59) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนครุในกลุ่มตัวอย่าง

- 2.4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตรของ Francis Galton (อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 167-168)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลในชุดนั้น

n แทน จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.5. การทดสอบค่าที (t – test) แบบ Independent เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 179 – 180)

2.5.1. กรณีที่ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรที่เท่ากัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 + 1) + s_1^2(n - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \sim df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าแจกแจงแบบที (t – distribution)

\overline{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

\overline{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.5.2. กรณีที่ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรไม่เท่ากัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \sim df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าแจกแจงแบบที (t – distribution)

\overline{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

\overline{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.6. การทดสอบค่าเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One –Way ANOVA)

2.6.1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2546 : 180) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w} \sim df = k, n - k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

k แทน จำนวนกลุ่มที่ศึกษา

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.6.2. เปรียบเทียบพหุคูณ (Post Multiple Comparisons) เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทีละคู่ หลังการทดสอบความแปรปรวน เพื่อทดสอบว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการของ Scheffe' (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2546 : 182) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k - 1)} \sim df = k - 1, n - k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)

\bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

n_1 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง